

ČESKÁ ŠKOLNÍ INSPEKCE

Oblastní pracoviště 06

Ústí nad Labem

Inspekční zpráva

Střední odborné učiliště polygrafické

Jiřikovská 840/4, 408 01 Rumburk

Identifikátor školy: 600 010 180 (IZO: 000 497 029)

Zřizovatel: MŠMT ČR, Karmelitská 7, 118 12 Praha 1

Školský úřad v Děčíně, Lázeňská 11

Termín konání komplexní inspekce: 11. až 13. května 1999

Čj.	061 254/99-3009
Signatura	kf7hs201

ZÁKLADNÍ ÚDAJE

SOU polygrafické bylo založeno v roce 1981. V současné době je příspěvkovou organizací, která sdružuje vlastní SOU, domov mládeže a školní jídelnu. Poskytuje (může poskytovat) střední odborné a úplné střední odborné vzdělání v následujících oborech:

Kód oboru	Název oboru	Forma studia	Délka studia
Učební obory			
34-51-H/001	Sazeč	denní	3 roky
34-52-H/001	Tiskař na polygrafických strojích	denní	3 roky
34-53-H/001	Reprodukční grafik	denní	3 roky
34-57-H/002	Knihář	denní	3 roky
65-51-H/004	<i>Kuchař-číšník - příprava jídel*</i>	<i>denní</i>	<i>3 roky</i>
66-51-H/004	<i>Prodavač - smíšené zboží*</i>	<i>denní</i>	<i>3 roky</i>
Studijní a nástavbové obory			
34-41-L/504	Polygraf	denní	2 roky
66-41-L/008	Obchodník*	<i>denní</i>	<i>4 roky</i>
Dobíhající obory			
66-41-L/008	Obchodník	denní	5 let
66-51-H/019	Obchodník	denní	3 roky

* v současné době se nevyučují

Velikost školy (počty tříd a žáků) v tomto školním roce udává následující tabulka:

Ročník	Počet žáků v ročníku	Třída	Obor	Počet žáků	Z toho dívek
I.	74	G1A	Sazeč, knihář, tiskař*	25	12
		G1B	Tiskař*, reprodukční grafik	26	11
		O1	Obchodník	23	20
II.	40	G2	Sazeč, tiskař*, grafik	19	13
		O2	Obchodník	21	16
IV.	43	G4	Polygraf	25	7
		O4	Obchodník	18	12
V.	39	G5	Polygraf	18	11
		O5	Obchodník	21	14
Celkem	196	9		196	116

* název oboru zkrácen

Kapacita SOU je 420 žáků, domova mládeže 90 lůžek a školní jídelny 180 jídel.

HODNOCENÍ KVALITY VZDĚLÁVÁNÍ

Podmínky výuky

Personální podmínky

Výuku ve škole zajišťuje celkem 21 pedagogický pracovník včetně ředitele, jeho dvou zástupců a mistrů odborné výchovy (dále jen MOV). Všichni jsou interními pracovníky školy. Vzhledem ke specifčnosti odborných předmětů vyučují tři MOV, kteří jsou všichni nejméně vyučeni v oboru, kromě svého úvazku v odborném výcviku i odborné teoretické předměty ve škole (celkem 7 hodin týdně).

Z celkového počtu hodin vyučovaných v jednom týdnu je 61 % odučeno s plnou (odbornou i pedagogickou způsobilostí), 35 % s odbornou způsobilostí a 4 % nezpůsobile. Prakticky všechny odborné předměty jsou vyučovány odborníky v oboru. Učitelství školy je stabilizovaný, příznivé je i jeho věkové složení.

Materiálně technické podmínky

Komplex budov SOU, kde probíhá teoretická výuka a větší část odborného výcviku, se nachází v centru města. Je zde i školní jídelna a domov mládeže. V současné době tu probíhají stavební úpravy, zejména ve školní části.

Ve škole je celkem 12 učeben, z nichž jsou tři odborné. Běžné učebny jsou vybaveny starším nábytkem, který je dobře udržován. Pro výpočetní techniku má škola 10 PC Macintosh, počítače jsou však morálně zastaralé. SOU je připojeno na Internet, ale ten není volně přístupný žákům. Odborná učebna chemie je vybavena standardně (rozvod plynu, voda, chemické nádoby, trezor na úschovu jedů atd.). V jedné třídě je 20 mechanických psacích strojů.

Žákovské šatny jsou v dostatečném množství vybaveny moderními uzamykatelnými skříňkami. Učiliště nemá vlastní tělocvičnu, tělesná výchova je vyučována v pronajaté tělocvičně základní školy a v místní sokolovně.

Vybavení školy didaktickou technikou je skromné (2 TV, 1 video a menší videotéka). Další pomůcky jsou umístěny v kabinetech odborných předmětů.

Škola má fond odborných učebnic pro polygrafické obory, které žákům půjčuje bezplatně na celý školní rok. Pro jejich velký nedostatek nelze tyto učebnice žákům odprodat. Učitelé odborných předmětů vytvářejí pro vlastní potřebu učební texty z oboru polygrafie. Starší učebnice všeobecných předmětů škola rozprodala, nově přicházející žáci si je zajišťují sami. Součástí SOU je i žakovská knihovna, která se průběžně, i když v malém množství, doplňuje.

K odbornému výcviku slouží v areálu sedm odborných dílen pro výuku polygrafických oborů. Dílny jsou vybaveny v souladu s požadavky na jednotlivé obory. Je zde např. kompletní vybavení ruční sazárny, vyvolávací automat na polymerové štočky, dvoubarevný tiskový stroj POLI 726, jednobarevný stroj BRILANT, malofórmátové stroje ROMAYOR, dva knihtiskové příklopové stroje GRAFOPRESS, laserové tiskárny a další. Přes postupnou modernizaci však strojní park zaostává za nejnovějším vývojem v polygrafii. U oboru obchodník je odborný výcvik zajištěn na smluvních pracovištích.

Personální obsazení SOU a jeho materiálně technické podmínky pro výuku umožňují realizovat schválený program. Přínosem je značný podíl odborně způsobilých pedagogických pracovníků.

Vyhovující jsou i materiálně technické podmínky, kde citelným nedostatkem je starší vybavení výpočetní technikou ve škole a nedostatek učebnic. Podmínky pro odborný výcvik jsou dobré, umožňují jeho realizaci v plném rozsahu.

Učební dokumenty

Výuka probíhá dle učebních dokumentů, z nichž některé (polygrafické obory) byly vytvořeny zástupci jednotlivých SOU polygrafických v rámci ČR a schváleny Ministerstvem hospodářství ČR postupně od roku 1994 až 1996. Učební dokumenty ostatních oborů jsou schváleny MŠMT ČR. Všechny jsou ve škole učitelům k dispozici. Dle těchto dokumentů vyučující zpracovali časově tématické plány pro jednotlivé předměty, které byly při inspekci předloženy ČŠI.

Úpravy provedené v těchto tématických plánech jednotlivých vyučovaných předmětů nepřekračovaly povolené možnosti. Týkaly se zejména odborného výcviku, aby v co největší míře zachycovaly dynamiku vývoje polygrafie.

Při kontrole třídních knih a vlastní hospitační činnosti ČŠI zjistila následující nedostatky v dodržování schválených učebních dokumentů:

- druhý cizí jazyk: ve třídách oboru 66-41-L/008 obchodník - obchodnice, kde je předepsána výuka dvou cizích jazyků se učí se pouze jazyk německý,
- německý jazyk: nebyl dodržen předepsaný týdenní počet hodin při výuce německého jazyka, neboť pro dlouhodobou nemoc vyučujícího nebyly ke dni konání inspekce odučeny následující hodiny: třída O 1 - 25 hodin, to je 27,7 % z týdenní dotace 3 hodiny, třída O 2 - 25 hodin, to je 39 % z týdenní dotace 2 hodiny, třída O 4 - 34 hodin, to je 36,9 % z týdenní dotace 3 hodiny,
- dějepis: ve třídě O 2 (dotace 1 hodina týdně) nebylo ke dni konání inspekce odučeno 12 hodin to je 33,3 %,
- integrovaná technologie: ve třídě G5 odpadlo (z důvodu prázdnin, zájezdu, sondy Maturant a dalších) ve druhém pololetí nejméně 10 hodin výuky,
- tělesná výchova: naplní více než polovinu odučených hodin ve třídě G1B v tomto školním roce byly dle třídní knihy vycházky nebo náhradní práce,
- zbožíznalství: k datu inspekce chybělo dle učebního plánu odučit více než jednu třetinu hodin.

Uvedené skutečnosti jsou porušením § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.

Teoretická výuka

Rozvrh hodin je rozdílný pro sudý a lichý týden. První vyučovací hodina začíná v 7:50, tzv. „nulté“ hodiny (začátek v 7:00) je využíváno minimálně. Po čtvrté vyučovací hodině je přímo v rozvrhu zakomponována přestávka na oběd v délce 45 minut. Kombinované třídy (polygrafické obory) mají výuku odborných předmětů dělenou na skupiny.

Pracovníci ČŠI navštívili 21 hodinu teoretické výuky a 8 hodin odborného výcviku. V hodinách sledovali cíle a obsah učebních jednotek, činnost učitele (organizaci práce, projev a stylu, volbu metod a forem), učební proces (činnosti žáka, jeho motivaci a stimulaci, zájmu a aktivitě, komunikaci mezi učitelem a žáky, schopnosti aplikace, tvořivosti a sebehodnocení), podmínky a prostředky učebního procesu a jejich využití.

Český jazyk a literatura

Zápisy v třídních knihách i hospitace v hodinách dokazují, že osnovy jsou plněny. ČŠI byly předloženy i předepsané písemné práce. Všechny práce byly pečlivě opravené a oklasifikované, rovněž žáci provedli opravu, kterou vyučující zkontroloval. ČŠI zhlédla hodiny věnované jazykové i literární výchově. Hodiny byly pečlivě připraveny, měly klasickou stavbu a skládaly se z kontroly probrané látky, výkladu, shrnutí se zápisem a zadání domácího úkolu. Vyučující

se snažil zpestřit výuku, zařadil i samostatnou práci a krátkou prověrku. Přesto bylo nutné část hodin věnovat nezáživnému diktování poznámek, neboť žáci nemají učebnice.

Německý jazyk

Všechny měly klasickou formu frontální výuky s tradičním dělením na zkoušení a opakování, výklad nové látky a procvičování podle textu v učebnici. V části hodiny se vyučující snažila vést výuku německy, ale žáci nereagovali. Chyběla souvislá komunikace, spolupráce mezi žáky a tvořivé používání cizího jazyka v reálných situacích. Aktivita žáků byla velmi nízká, někteří nespolupracovali vůbec. Tradiční pojetí stavby hodiny, nedostatek jakýchkoliv pomůcek a mnohdy i mizivá domácí příprava žáků způsobují, že efektivita jazykové výuky byla velmi nízká.

Matematika, chemie

Výuka probíhá dle schválených učebních dokumentů bez výrazných časových a obsahových rozdílů. Odpovídající rozsah látky, přiměřené tempo výkladu, zařazení krátkých zkušebních testů a jejich rychlé opravení, snaha o aktivitu žáků nejen pomocí referátů (chemie) dokazovaly odbornost a zkušenost vyučujících. Přesto jejich snaha často narážela na nezáměr žáků.

Psychologie

Předmětu vyučuje pedagog s plnou způsobilostí. Okruhy předepsané osnovami jsou rovnoměrně rozvrženy do jednotlivých měsíců, učivo je přizpůsobeno potřebám žáků. V hospitované hodině výuka probíhala převážně frontálně. Vyučující vykládala novou látku zajímavým a přiměřeným způsobem, bylo zřejmé, že přípravě věnuje náležitou péči. Žáci aktivně spolupracovali a projevovali o předmět zájem. Je škoda, že téměř třetina vyučovací doby musela být věnována diktování probrané látky, protože učebnice žáci nemají. Tím se výuka zdržuje a v době konání inspekce zpoždění proti časovému plánu činilo asi 7 týdnů, ačkoliv všechny hodiny určené učebním plánem byly podle zápisů v třídních knihách řádně odučeny. Toto zpoždění může ohrozit i splnění osnov.

Ekologie

Z metodických přístupů lze zmínit poněkud nezvyklé pořadí činností – nejprve diktování poznámek a potom následoval vlastní výklad. Rezervy bylo dále možno spatřovat v upevňování představitosti vhodným srovnáváním známých veličin a ve shrnutí a kontroly efektivity v závěru hodiny. Mezi pozitiva patří využívání nakopírovaného materiálu a dobrém přístupu k žákům.

Hospodářský zeměpis

Hodiny měly klasickou stavbu, písemné opakování, přechod k výkladu se snahou více méně zapojit žáky a psaním poznámek vystřídáných opět výkladem a zjevnou snahou splnit za každou cenu při dané hodinové dotaci obsahově i rozsahově velmi náročné osnovy. To vše jde samozřejmě na úkor názornosti, chyběla aktivizace žáků řízeným rozhovorem, a konečně i shrnutí na konci hodiny včetně analýzy její efektivity.

Informatika

Individuální přístup k žákům je v tomto předmětu samozřejmostí, kdy každý žák pracuje samostatně na zadané úloze u vlastního počítače. Ve zhlédnuté hodině byla naplněna samostatná práce žáků s tabulkou v programu Claris. Učitel během hodiny obcházel žáky, pomáhal jim, opravoval a vysvětloval individuálně.

Odborné ekonomické předměty

Klasické stavby hodin s ústním zkoušením a frontálním výkladem od katedry. Při výkladu vyučující částečně vycházejí z vlastních zkušeností žáků, což mohlo být využíváno ještě větší měrou. Vzhledem k časové tísně zbývalo málo času na rekapitulaci. Do opakovacích hodin

před maturitou byly zařazeny různé formy opakování písemné i frontální za účasti celé třídy. V jedné sledované hodině byla vhodně zařazena aktualizace na téma dostavět Temelín ano či ne, která byla prováděna formou třídního „referenda“ v písemné podobě s uvedením argumentace pro svůj postoj. Právě tento den (12.5.) vláda o této otázce na svém zasedání rozhodovala. Toto lze označit jako jednu z vhodných forem, jak lze ve výuce postupně vytvářet a pěstovat postoje projevů již dospělých studentů.

Odborné polygrafické předměty

Vyučující těchto předmětů jsou zkušení odborníci, čemuž odpovídá odborně správný výklad ve všech sledovaných hodinách. Hodiny mají osvědčenou strukturu, kdy po zopakování případně přezkoušení je hlavní důraz kladen na výklad učitele. Velkou nevýhodou je nedostatek vhodných učebních textů, ty, které jsou k dispozici, zdaleka nepokrývají probíranou látku. Proto je třeba značnou část hodin těchto předmětů věnovat diktování poznámek žákům. Rovněž tak možnost zopakování a utvrzení poznatků a vlastního projevu žáků je tím z časových důvodů rovněž velmi omezena. V hodinách odborného kreslení je snaha kromě zvládnutí řemeslné stránky i o výtvarnou úroveň prací žáků. Zdařilé práce jsou vystaveny na nástěnce.

Odborný výcvik

MOV mají rozpracované učební osnovy formou tematických plánů, kde jsou provedeny úpravy dotace hodin v povolené toleranci. Jejich neplnění nebylo zaznamenáno.

Bezpečnost a ochrana zdraví žáků při odborném výcviku je zajištěna základním školením, které každoročně provádí u všech žáků bezpečnostní technik učiliště. Toto a všechna základní i dílčí školení a proškolení po celou učební dobu jsou zaznamenána v bezpečnostní kartě každého žáka, kde jsou stvrzena podpisem jak školitele tak i každého žáka. S tímto kontrastuje zjištění, že u dvou učebních oborů a to 34-51-2/00 sazeč (I. roč.) a 34-71-2/00 reproduční grafik (I. roč.) je překročen počet žáků na jednoho MOV, čímž škola porušuje §15 odst 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o střední škole a její přílohu č. 1.

Učiliště má zpracovanou celoučilištní směrnici o proplácení produktivní práce, jako Příkaz ředitele č. 3/1998 ze dne 28. ledna 1998. Při pohovorech se žáky učiliště bylo prokazatelně zjištěno, že žáci jsou s touto směrnicí seznámeni a též i odměňováni. Na tomto učilišti má tato směrnice velký význam z tohoto důvodu, že žáci pracují na produktivní práci již od 1. ročníků. Nová vyhláška č. 325/1998 ze dne 18. prosince 1998 udává nové rozpětí vyplácení odměn za produktivní práci tj. dochází ke snížení spodní hranice ze 40 až na 20 % vyplácené mzdy. I když se tento problém v současné době netýká polygrafických učebních oborů, je vhodné tuto změnu zavést do celoučilištní směrnice (formou dodatku).

Hospitace byly provedeny v odborném výcviku oborů reproduční grafik, sazeč, knihař a tiskař. Metodicky byly všechny hodiny dobře zvládnuty. Mistr žáky seznámil s cílem hodiny, výklad nové látky byl podrobný a důkladný. Dle potřeby se zopakovala starší látka, připomněla se bezpečnost práce. Protože většina prací je prováděna formou produktivní práce (zakázky), žáci jsou upozorněni na nejčastější chyby při práci. Po kontrole nástrojů dostali žáci individuální úkoly. Při vlastní práci MOV provádějí neustálou kontrolu a věnují se žákům individuálně, je ale ponechán dostatečný prostor i pro vlastní kreativní činnost. Tempo práce je přizpůsobeno žákům. V závěru odborného výcviku bylo provedeno zhodnocení jednotlivých žáků. Žáci všech učebních oborů si vedou pracovní sešity, kde jsou zaznamenány veškeré pracovní postupy po celou dobu učení. Chování žáků během odborného bylo slušné a kultivované. Zajištění produktivní práce téměř pro všechny ročníky učebních oborů v

dostatečném rozsahu je velkým přínosem, neboť přístup žáků k „opravdovým“ zakázkám je výrazně zodpovědnější.

Žáci studijních oborů vykonávají dle učebního plánu souvislou odbornou praxi v délce 4 týdnů za pololetí. Termíny praxe jsou dány plánem práce školy. Podnik (firmu), ve kterém provádějí praxi, si mohou sami zajistit. Smlouvy se subjekty, ve kterých žáci vykonávají praxi, mají všechny náležitosti předepsané § 15 odst. 3 vyhláškou MŠMT ČR č. 354/1991 Sb.

Ve všech hodinách (teoretické výuky i odborného výcviku) zaznamenali pracovníci slušný a korektní přístup učitelů i MOV k žákům.

Hodnocení kvality vzdělávání

Na základě shrnutí poznatků z jednotlivých hospitovaných hodin ČŠI hodnotí pozitivně odbornost vyučujících, jejich přístup a jednání se žáky. Dalším výrazným kladem je zajištění produktivní práce pro odborný výcvik v dostatečném rozsahu. Ke kladům odborného výcviku patří velmi dobrá metodika výkladu a velká náročnost MOV na žáky v jednotlivých učebních oborech.

Zásadní nedostatek spatřuje ČŠI v neplnění učebních dokumentů, kde je zejména velmi závažný počet „odpadlých“ hodin. Je otázkou, do jaké míry je to zaviněno vyučujícími a jakou vinu na tom má špatná organizace práce spojená s nedostatečnou kontrolou.

Druhým nedostatkem je absence nebo nedostatek vhodných učebnic ve většině předmětů. Nutnost diktovat poznámky nutí učitele používat prakticky jen frontální způsob výuky a možnost vzájemné komunikace, určitého „oživení“ hodin a vyjádření vlastního názoru žáků je z časových důvodů značně omezena. Navíc hodiny jednotlivých předmětů jsou si velmi podobné a tím pro žáky nudné a nezábavné.

Celkově ČŠI hodnotí výuku ve škole jako vyhovující, v odborném výcviku jako dobrou.

HODNOCENÍ KVALITY ŘÍZENÍ

Koncepce a plánování

Výuka polygrafických oborů má v SOU Rumburk dlouholetou tradici. Soustředěně na ni navázat chce škola i v budoucnosti. Pracovníci SOU polygrafického v Rumburku ve spolupráci s SOU Praha, Brno a Olomouc se podíleli na zpracování nových učebních dokumentů pro inovovaný učební obor *reprodukční grafik*, který vychází z požadavků adaptace absolventa na náročné pracovní činnosti v oblasti integrace sazby a reprodukce, učební dokumenty jsou v současné době ve fázi schvalovacího řízení a jejich pravděpodobná účinnost bude od 1. září 1999. Toto nové pojetí učebního oboru reprodukční grafik řeší skutečnost, že v podstatě zaniká učební obor sazeč a že od 1. září 1999 nebude tento obor otevřen na žádném polygrafickém učilišti v ČR (pouze dočasnou II. a III. ročníky). Ve škole také dobíhá experimentální pětiletý obor polygraf, který bude nahrazen učebním (tříletým) oborem a dvouletou nástavbou.

Součástí koncepce jsou i stavební práce prováděné v SOU, po jejichž dokončení se stane areál moderním zařízením soustřeďujícím teoretickou výuku, odborný výcvik i domov mládeže.

Pro školní rok má učiliště sestaven plán práce, který je prakticky výčtem všech akcí a jejich termínů. Součástí plánu jsou i předpokládané exkurze a rámcová činnost metodických komisí, výchovného poradce a domova mládeže. V plánu není uveden žádný postup stavebních prací, které za provozu v areálu SOU probíhají. Dalším faktem je, že plán práce se o výuce dle schválených učebních dokumentů nezmiňuje. Pouze v činnosti předmětové komise všeobecně

vzdělávacích předmětů a jazyků je zmínka o kontrole tématických plánů bez termínů. Základní cíle nejsou uvedeny, u činností není uvedena zodpovědná osoba, časový údaj je vyjádřen pouze měsícem. Plán práce školy se tak stává víceméně formálním dokumentem, a jak bylo uvedeno výše, výuka neprobíhá dle schválených učebních dokumentů.

Rovněž tak výroční zpráva o činnosti SOU je prakticky pouze výčtem základních údajů (schválené obory, počty zaměstnanců, výsledky žáků, výčet akcí), postrádá sebehodnotící část.

Vzhledem k tomu, že polygrafie je dynamicky se rozvíjející obor, je úmysl soustředit se na její výuku velmi dobrý. Přínosem je účast odborníků na tvorbě nových učebních dokumentů.

Sestavený plán práce je formální, neudává základní cíle, výuka neprobíhá dle schválených učebních dokumentů.

Organizování

Organizační struktura je dána Organizačním řádem, kterým je SOU rozděleno na pět úseků (teoretické vyučování, odborný výcvik, výchova mimo vyučování, ekonomicko-technický a úsek ředitele). V čele dvou (teoretické vyučování a odborný výcvik) jsou zástupci ředitele, z nichž zástupce pro školu je statutární. V čele ostatních úseků jsou vedoucí. Práva a povinnosti jednotlivých pracovníků jsou rámcově uvedena v tomto řádu, podrobněji v popisech práce jednotlivých funkcí a v příloze organizačního řádu. Poradními orgány ředitele, které zřídil jsou: pedagogická rada, pracovní porada, metodické komise a poradní sbor. Z porad jsou pořizovány zápisy.

Kromě organizačního řádu je pro žáky vydán Řád školy pro žáky, ve kterém jsou uvedena pravidla pro docházku a chování žáků. Dalším dokumentem je Řád domova mládeže. ČŠI kontrolovala i ostatní předepsanou dokumentaci dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění platných předpisů. Tato je vedena řádně na určených tiskopisech, drobné administrativní nedostatky byly odstraněny během inspekce.

Organizační strukturou je dán i vnitřní tok informací. Zásadní sdělení z porad prostřednictvím třídních učitelů k žákům. K předávání aktuálních informací se využívá denního styku pracovníků školy, jsou zveřejňovány na nástěnkách a v síti PC. Rodičům žáků slouží žákovské knížky, při závažnějších problémech jsou rodiče písemně informováni a zváni k projednání. V tomto školním roce SOU neplánovalo „klasické“ třídní schůzky, na žádost rodičů budou opět zavedeny (cca dvakrát za školní rok).

Protože ředitel je členem Svazu polygrafických podnikatelů, dopisovatelem odborných polygrafických periodik a také členem odvětvové komise pro polygrafii při VÚOŠ, je škola dobře známá v odborných kruzích. Složení žáků z hlediska jejich bydliště dosvědčuje i povědomí o škole v občanské veřejnosti. Prezenci na veřejnosti napomáhají zakázky (produktivní práce).

Metodických (předmětových) komisí je pět (polygrafie, obchod, tělovýchova, všeobecně vzdělávací předměty a jazyky, přírodovědné předměty). Scházejí se třikrát až čtyřikrát ročně, aby rozhodly o záležitostech obecnějšího charakteru. Z jednání se pořizují zápisy, které byly ČŠI předloženy. Konkrétní problémy profesního charakteru se řeší podle potřeby při denním kontaktu.

Ve škole je jmenován výchovný poradce (dále jen VP). Funkce byla svěřena vyučující bez odborné kvalifikace, ale s dlouhou pedagogickou praxí a bohatou zkušeností. I během krátké doby pobytu inspekce na škole bylo zřetelné, že vztah mezi ní a žáky je založený na vzájemné úctě a důvěře. VP má zpracovaný rámcový plán činnosti na školní rok. Jeho součástí je spolupráce s pedagogicko-psychologickou poradnou, drogovým preventistou, v případě

problémových žáků s třídním učitelem a rodiči.

V tomto školním roce se uskutečnilo několik pořadů s tematikou prevence drogové závislosti, sexuality a prevence AIDS, jichž se zúčastnili odborníci z oblasti psychologie a psychiatrie.

Organizační struktura SOU má dobrou úroveň a poskytuje předpoklady pro zdárnou práci.

Vedení a motivování pracovníků

Ředitel SOU má zpracována kritéria pro přiznání nadtarifních složek platu, jejichž přidělování je diferencováno. S kritérii byli všichni pracovníci seznámeni. Vyhodnocení (přehodnocení) se uskutečňuje dvakrát za kalendářní rok.

Kontrolní mechanismy

Povinnost a zásady kontrolní činnosti každého nadřízeného pracovníka jsou deklarovány v příloze k Organizačnímu řádu SOU. Kromě kontrol je zde u vedoucích pedagogických pracovníků uvedena povinnost vykonávat hospitace, závěry z nich vyhodnocovat a stanovovat následná opatření. Ředitel i jeho zástupci mají neveřejný plán kontrol. Zápisy z hospitací jsou uloženy a ČŠI byly předloženy.

Skutečnosti zjištěné v souvislosti s dodržováním učebních dokumentů však nasvědčují, že kontrolní hospitace jsou prováděny rutinně a formálně.

Kontrolní systém je formálně deklarován, jeho realizace v praxi je ale nevyhovující.

Hodnocení kvality řízení

Na základě shrnutí předchozích bodů ČŠI konstatuje, že řídicí činnost vychází z dobré a reálné dlouhodobé koncepce a funkčního organizačního řádu. Krátkodobější plán má formální charakter, jeho kontrola je spíše deklarována. Největší nedostatky jsou v této formálnosti a nedůsledném provádění kontrolní činnosti.

Celkově kvalitu řízení hodnotí ČŠI jako ještě vyhovující.

DALŠÍ VÝZNAMNÁ ZJIŠTĚNÍ

Domov mládeže

Je umístěn v areálu školy. DM má ústřední topení, teplou vodu, sprchy, ale nemá pokoje s kapacitou pouze do 3 lůžek (je zde 9 čtyřlůžkových pokojů), a proto nemůže být dle §1 odst. a) vyhl. MŠMT ČR č. 315/1997 Sb. o domovech mládeže, zařazen do I. kategorie. Jako náhrada za ubytování byla určena nejnižší měsíční částka uvedená v § 9, odst. 1 citované právní normy tj. 500 Kč. Hygienické podmínky lze považovat za vyhovující – jedno umyvadlo připadá na 3,5 až 4 bydlící, jedna sprcha či WC potom maximálně na 7-8 ubytovaných. K dispozici je jedna menší klubovna s TV a videem. Až na fungující a využívanou fotokomoru není k dispozici vlastní prostor pro zájmovou činnost. Dle potřeby se tato situace řeší využíváním jídelny. Omezené materiálně prostorové podmínky jsou také pro sportovní vyživání. K dispozici není ani tělocvična ani posilovna. Sportovní aktivity jsou realizovány zpravidla v pronajatých prostorách pod vedením odborných učitelů. Počítá se s využitím dvora školy pro míčové hry nenáročné na velký prostor.

Všechny čtyři vychovatelky mají pedagogické vzdělání, z nichž dvě mají odbornou i pedagogickou způsobilost. Minimálně šestiletá praxe ve výchovné práci je dobrým předpokladem pro kvalitní výkon ve funkci vychovatelek.

Život na DM se řídí velmi dobře zpracovaným řádem a režimem dne. Byl předložen dobře zpracovaný celoroční plán práce DM rozvržený do jednotlivých měsíců včetně rámcových

termínů podávání zpráv rodičům a registraci jejich případných připomínek.

Pro ubytované žáky se organizují sportovní aktivity (dva kroužky odbíjené, utkání ve fotbale). Přímo v DM probíhá organizovaná příležitostná zájmová činnost jako např. různé psychohry, „kufř“ četba,

Materiálně-technické vybavení včetně prostorových podmínek zejména pro realizaci zájmové činnosti je vyhovující. Personální zabezpečení, organizaci života, řízení, plánování, jakož i podporu zájmové činnosti lze naopak hodnotit spíše nadprůměrně.

Školní jídelna

Kapacita školní jídelny je v současné době využívána asi tak ze dvou třetin. Dle sdělení vedoucí školní jídelny i jejích zaměstnankyň, nebyly v době inspekce signalizovány žádné závažné problémy jak po stránce materiálního vybavení, tak ani po stránce personální. Estetická úroveň jídelny je velmi dobré úrovni, prostory jsou udržovány v čistotě a pořádku.

Aktivity SOU polygrafického v Rumburku šk. rok 1998/1999

Tyto aktivity lze rozčlenit na aktivity souvisejí s výukou: odborné exkurze a soutěže, sportovní činnost, kultura a oblast prevence proti drogám.

V rámci posílení výuky proběhly v uvedeném období **odborné exkurze** pro obchodní obory: výstava Zahrada Čech, OD Labe Ústí nad Labem, Pivovar Velké Březno, Okresní soud Děčín (účast na jednání při občansko právním sporu), Crystalex Nový Bor (výroba a exportní politika a.s.), Penny market Rumburk (moderní formy prodeje).

Odborné exkurze polygrafických oborů: Turnovské tiskárny Unipress (potisk zušlechťených materiálů, knihařské zpracování), výstava Polygraf Praha (novinky v polygrafii v oblasti předpřípravy a tisku), Pharming Zahrady u Rumburka (elektronicky řízený tiskový stroj MAN - ROLAND).

Tři žáci se zúčastnili soutěže v psaní na stroji a jedna žákyně obsadila 3. místo. Proběhla soutěž odborných dovedností s výstavkou témat: návrh plakátu, ex libris, knižní přebal.

V oblasti **sportu** pracují na škole pravidelné kroužky v odbíjené, košíkové, kopané a byly zařazeny i netradiční sporty jako softbal a floorbal. Žáci navštěvují plavecký bazén a pro ubytované jsou pořádány kratší turistické výlety do okolí. Dle plánu práce proběhl LVVZ v Albrechticích v Jiz. horách pro žáky prvních ročníků, v měsíci červnu se uskuteční letní turistický kurz na kolech v Krkonoších. Uskutečnila se utkání mezi pedagogy SOU a žáky v kopané, košíkové a odbíjené (celkem 7 utkání).

Žáci navštívili tři představení místního ochotnického souboru Hraničář (130 žáků). Ubytování žáci navštívili místní muzeum a kostel Loreta. Pravidelně žáci navštěvují výstavy v grafickém kabinetu v knihovně v Rumburku.

V oblasti prevence proti drogám a společensky patologickým jevům je v SOU plněn program „Škola hrou“ formou besed, promítáním videofilmů, různých anket. Proběhla zdařilá beseda s osobou, která pečuje o osoby postižené nemocí AIDS. SOU má zastoupení v městské komisi, která se zabývá touto problematikou. Jedna z vychovatelek DM přispívá do časopisu Vychovatel, který tyto příspěvky otiskuje.

Aktivity významně ovlivňující výchovně vzdělávací proces na této škole hodnotit ČŠI dobře a srovnání s ostatními podobnými zařízeními jako lepší průměr.

VÝČET DOKLADŮ, O KTERÉ SE INSPEKČNÍ ZJIŠTĚNÍ OPÍRÁ

- Rozhodnutí o zařazení do sítě škol, předškolních a školských zařízení ze dne 26. ledna 1999, čj. 33727/98-21,

- povinná dokumentace škol dle § 38a zákona č. 29/1984 Sb., o soustavě základních, středních a vyšších odborných škol (školský zákon), ve znění platných předpisů.

ZÁVĚR

V práci SOU polygrafické Rumburk jsou tato výrazná pozitiva:

- reálná dlouhodobá koncepce založená na výuce polygrafických oborů,
- vysoký podíl odborných učitelů a jejich účast na nových učebních dokumentech,
- prováděné stavební úpravy a modernizace,
- dobrá úroveň výuky odborného výcviku.

Hospodaření SOU v roce 1998 i přes tržby za produktivní práci žáků (přes 2,5 milionů Kč) a prodej služeb skončilo ztrátou. Z výroční zprávy o hospodaření je zřejmé, že jedním z největších výdajů byly právě náklady na materiál na produktivní práci žáků a jejich výuku. Z ostatních výdajových položek nevyplývá a ČŠI nepozorovala plýtvání finančními prostředky. I toto zjištění pokládá ČŠI za pozitivní.

Zásadními nedostatky v činnosti jsou:

- nedostatečně prováděná kontrolní činnost,
- nedodržování schválených učebních dokumentů, což jest porušením § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů,
- u dvou učebních oborů a to 34-51-2/00 sazeč (I. roč.) a 34-71-2/00 reprodukční grafik (I. roč.) je překročen počet žáků na jednoho MOV, čímž škola porušuje §15 odst 1 vyhlášky MŠMT ČR č. 354/1991 Sb., o střední škole a její přílohu č. 1

Z uvedených nedostatků je zřejmé, že porušení zákonných ustanovení jsou nejspíš právě důsledkem rutinně a formálně vykonávané kontrolní činnosti.

Celkově ČŠI hodnotí práci SOU polygrafického Rumburk jako průměrnou.

Ředitel školy vytvořil vhodné podmínky pro výkon inspekční činnosti v souladu s § 3 odst. 1 zákona č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství v platném znění.

Datum vyhotovení inspekční zprávy a podpisy všech členů inspekčního týmu

V Chomutově dne 14. června 1999

razítko

Školní inspektoři	Titul, jméno a příjmení	Podpis
Vedoucí týmu	Ing. Josef Chvosta v. r.
Členové týmu	Mgr. Věra Slezáková v. r.
	Ing. Josef Toman v. r.

Přílohy: ---**Datum a podpis ředitele školy stvrzující převzetí inspekční zprávy**

Datum převzetí inspekční zprávy: 25. června 1999

razítko

PaedDr. Svatopluk Kubeš v. r.
podpis ředitele*Předmětem inspekce bylo posouzení činnosti školy dle § 18 odst. 3, 4 zákona ČNR č. 564/1990 Sb., o státní správě a samosprávě ve školství, ve znění pozdějších předpisů.**Dle § 19 odst. 8 téhož zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci do 14 dnů po jejím obdržení. Připomínky k obsahu inspekční zprávy jsou její součástí.***Hodnotící stupnice**

Stupeň	Upřesnění
Vynikající	Zcela mimořádný, příkladný
Velmi dobrý	Výrazná převaha pozitiv, drobné a formální nedostatky, nadprůměrná až spíše nadprůměrná úroveň
Dobrá	Negativa a pozitiva v rovnováze, průměrná úroveň
Ještě vyhovující	Převaha negativ, výrazné nedostatky, citelně slabá místa
Nevyhovující	Zásadní nedostatky, které ohrožují průběh výchovně vzdělávacího procesu.
Plní, je v souladu	Plní, dodržuje, čerpá účelně, efektivně
Neplní, není v souladu	Neplní, nedodržuje, nečerpá účelně, efektivně

Další adresáti inspekční zprávy

Adresát	Datum předání/odeslání inspekční zprávy	Podpis příjemce nebo čj. jednacího protokolu ČŠI
Školský úřad Děčín	1999-07-12	061 273/99-3009
Zřizovatel MŠMT ČR	1999-07-12	061-272/99-3009

Připomínky ředitele školy

Datum	Čj. jednacího protokolu ČŠI	Text
1999-07-08		Jsou součástí zprávy.